

HOLOCAUST: VZPOURA PROTI BOHU

Benedikt XVI. u příležitosti návštěvy Osvětimi 28. května 2006 veřejně hovořil o Osvětimi jako o „zločinu proti Bohu a člověku, jenž v dějinách nemá obdoby.“ Papež se staví na stranu těch, kteří zdůrazňují nesrovnatelnost a jedinečnost šoa. „Mluvit (...) na tomto místě hrůzy je téměř nemožné – je to obzvláště těžké a tíživé pro křesťana, papeže, pocházejícího z Německa. Na tomto místě, kde selhávají slova, může obstát vlastně pouze otřesené mlčení.“

Ve své promluvě papež vysvětluje: „V podstatě zde mělo dojít k násilnému vyhlazení tohoto národa, a tak měl být usmrcen i Bůh, který povolal Abraháma a promluvil na Sinaji, kde ustanovil trvale platná měřítká lidství. Tento lid již svou pouhou existencí svědčí o Bohu, jenž promluvil k člověku a povolává jej k odpovědnosti. (...) Zničením Izraele skrze šoa měl být v posledku vyrván také kořen, z něhož vyrůstá křesťanská víra.“ Šoa proto nemá obdoby, protože se zde spolu s židovstvím má vymazat nositel jedinečného povolání.

Rezolutní odklon od antijudaismu

Vytrvalost antijudaismu v dějinách, sahajícího v různých podobách od antiky přes středověk až do současnosti, je jedinečná. Jan Pavel II. při prosbách o odpuštění v Jubilejním roce otevřeně přiznal antijudaistická pochybení v dějinách církve. Civilizační zlom, jímž Osvětim bezpochyby je, zde vyžaduje různé skoncování s antijudaistickými teologickými tradicemi a křesťany vyzývá ke stálému zpytování svědomí.

Je nepřijatelné, aby rezolutní odklon od antijudaismu, v církvi oficiálně provedený na Druhém vatikánském koncilu, byl lehkovážně vydán v šanc. Církev, která by při pohledu na Židy hovořila dvojakým jazykem a ve svých řadách by opět dovolila obvinít je z vraždy Boha, popřípadě by dala prostor jiným protižidovským klišé, znovu by zradila své „starší bratry a sestry“. A nakonec by z Osvětimi odešla zcela nepoučena.

Více k tématu na: www.vira.cz

Zpracováno podle článku: Jan-Heiner Tüch, „*Kdo se vás dotkne, dotkne se zřítelnice mého oka*“ (Zach 2,12). *Několik teologických poznámek k šoa a její jedinečnosti*, Mezinárodního katolická revue *Communio*, ročník 1/2011. Redakčně upraveno.